

Oponentský posudek

Blanka Bednářová: „Omezení práv vlastníka nemovitosti při ochraně přírody“

Předmětem posudku je **posouzení diplomové práce Mgr. Blanky Bednářové z hlediska splnění kritérií rigorózní práce** a tedy posouzení toho, zda posuzovaná diplomová práce může být v rámci rigorózního řízení uznána za rigorózní práci. Posuzovaná práce má 121 stran (bez příloh práce), z toho 115 stran vlastního textu. Skládá se ze sedmi kapitol (včetně úvodu a závěru), tří příloh, seznamu pramenů, česky i anglicky psaného abstraktu, anglicky psaného resumé a seznamu klíčových slov. Práce tak splňuje formální požadavky kladené nejen na diplomovou práci, ale též na práci rigorózní.

Aktuálnost a náročnost tématu. Jedná se o tradiční, nicméně zcela jistě velmi aktuální téma řešící střety mezi soukromým právem (konkrétně vlastnickým právem k pozemku) a veřejným právem (konkrétně ochranou přírody). K aktuálnosti přispívá jak četnost výskytu problematiky omezení vlastníka nemovitosti z důvodu ochrany přírody v praxi, tak změny v právní úpravě pojetí vlastnického práva a vymezení nemovité věci (zejména součásti pozemku) v novém občanském zákoníku. Je třeba připomenout, že omezení vlastníka nemovitosti z důvodu ochrany přírody plní zároveň funkci významného nástroje ochrany přírody. Téma práce považuji za poměrně náročné. Jedná se o poměrně široké téma, které vyžaduje prokázání znalosti jak veřejného práva (zejména pak práva ústavního, práva životního prostředí a práva správního), tak práva soukromého, zejména občanského. Téma práce tak nabízí celou řadu aktuálních problémových otázek, a proto ho považuji za vhodné jak pro diplomovou, tak pro rigorózní práci. V posuzované práci je přítomná materie zpracována náročným způsobem, a to s ohledem na šíři záběru, množství použitých pramenů a na velmi tvůrčí přístup ke zpracování tématu.

Jako diplomová práce bylo posuzované dílo obhájeno dne 26. 5. 2015 s hodnocením „výborně“, jako výbornou hodnotily práci též oba posudky vypracované v rámci řízení o obhajobě diplomové práce. Předložený text se plně shoduje s obhájenou diplomovou prací.

Hodnocení práce. Hodnocená diplomová práce, která je posuzovaná z hlediska splnění kritérií rigorózní práce, se po úvodu věnuje nejprve ve třech na sebe navazujících kapitolách obecným otázkám vztahu ochrany životního prostředí a vlastnického práva, konkrétně ústavně právním základům, včetně v samostatné kapitole pojednaném střetu mezi výkonem vlastnického práva a ochranou životního prostředí, a vymezení základních pojmů a institutů. Poměrně detailně a velmi dobře jsou tak zpracovány teoretická východiska vlastního tématu. K tomu je přistoupeno především ve stěžejní nejrozsáhlejší části práce – v kapitole 5 – „Omezení z důvodu ochrany přírody a krajiny“. V této kapitole se práce nejprve věnuje jednotlivým institutům, které představují omezení práv vlastníka v zákoně o ochraně přírody a krajiny (např. předkupní právo, vyvlastnění, omezení práv, vstup na pozemky apod.) nebo, které bezprostředně souvisí s problematikou omezení práv vlastníka (zejména náhrada za ztížení hospodaření, dohody o způsobu hospodaření). Osobně velmi oceňuji zařazení této subkapitoly (5.1. – „Základní instituty“), která vymezuje a analyzuje důležité instituty z hlediska omezení práv, zejména práv vlastníků pozemků, v zákoně o ochraně přírody. Další tři subkapitoly se pak věnují jednotlivým konkrétním institutům v rámci obecné ochrany, zvláštní územní ochrany a ochrany sítě Natura 2000 vždy z perspektivy omezení práv, zejména omezení práva vlastníka nemovitosti (nejčastěji pozemku). Pozornost je věnována otázce míry omezení, povaze omezení a případné kompenzaci za omezení vlastnického práva.

Práce je oživena řadou praktických případů, na kterých diplomantka demonstruje konkrétní instituty z pohledu omezení vlastnického práva a hodnotí právní úpravu. Cenné jsou tak její postřehy včetně vlastních závěrů ohledně porovnání praktické aplikace a znění zákonné normy. Šestá kapitola se zaměřuje na omezení vlastníka v právních předpisech, jejichž hlavním předmětem není ochrana přírody a krajiny, konkrétně pak na instituty a konkrétní omezení, které též plní nebo mohou plnit funkci ochrany přírody nebo mají úzkou vazbu k ochraně přírody, případně se s ní protínají. Z v práci konkrétně zmíněných příkladů se jedná se např. o průnik památkové péče a ochrany lokalit Natura 2000 (v práci je uveden příklad EVL Břeclav - kaple u nádraží, která je zároveň národní kulturní památkou) či o průnik územní ochrany vod s územní ochranou přírody. V závěru práce se diplomantka snaží o celkové zhodnocení platné právní úpravy, určitým nedostatkem je neutřídění dílčích závěrů zde obsažených.

Posuzovaná práce zachycuje zvolené téma komplexně a velmi detailně. Zařazeny jsou i části jdoucí nad rámec tématu, nicméně s tématem úzce související. Autorka v práci prokazuje výbornou znalost tématu a schopnost samostatné tvůrčí práce. Práci hodnotím jako zdařilé a přínosné původní dílo. Oceňuji zejména širší pojetí, práci s literaturou včetně vhodného využívání soudní judikatury a velmi tvůrčí přístup autorky, který se projevuje jak snahou o skutečnou analýzu právní úpravy a její zhodnocení včetně návrhů de lege ferenda, tak demonstrováním teoretické problematiky na řadě konkrétních příkladů. Drobné nepřesnosti či určitý problém s utříděním a zobecněním obrovského množství poznatků obsažených v práci rozhodně nesnižují její celkovou výbornou úroveň. Grafická, stylistická a jazyková stránka diplomové práce jsou na standardní úrovni, byť práce není prosta drobných překlepů a formulačních neobratností.

Posuzovaná diplomová práce splňuje po obsahové i formální stránce nároky kladené na rigorózní práci, a proto ji doporučuji uznat jako rigorózní práci.

V rámci obhajoby doporučuji věnovat se otázkám náhrad za omezení vlastnického práva při ochraně přírody, zejména z hlediska jejich výše a z hlediska charakteru jednotlivých omezení a dále předkupnímu právu jakožto formě omezení a jeho významu pro ochranu přírody.

V Praze dne 14. března 2016

JUDr. Martina Franková, Ph.D.